

Co-funded by
the European Union

The Trash Art projekta Buklets

Griekija

Kipra

latvija

Kas ir The Trash-Art projekts

VIDES PROBLĒMAS SKAR IKVIENU, UN, NEVĒRĪGA ATTIEKSME PRET DABU VAR RADĪT TĀLEJOŠAS GLOBĀLAS SEKAS. VIDES APZIŅAS VEICINĀŠANA PALĪDZ CILVĒKIEM IZPRAST SAVU RĪCĪBU IETEKMI ILGTERMIŅĀ UN MUDINA PIEŅEMT ILGTSPĒJĪGĀKUS DZĪVESVEIDA IZVĒLES LĒMUMUS. VIDES IZGLĪTĪBAS INTEGRĒŠANA GAN FORMĀLAJĀ, GAN NEFORMĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IR BŪTISKA ŠO NEVĒRĪGO PARADUMU PĀRMAIŅU VEICINĀŠANAI.

MĀKSLAI IR NOZĪMĪGA LOMA VIDES APZIŅAS ATTĪSTĪŠANĀ. TĀ ROSINA IZTĒLI, VEICINA EMOCIONĀLU IESAISTI UN ATTĪSTA KRITISKO DOMĀŠANU, VIENLAIKUS STIPRINOT SAIKNI STARP CILVĒKU UN DABU.

TRASH-ART PROJEKTS IZMANTO MĀKSLINIECISKO PRAKSI KĀ RĪKU, LAI VEICINĀTU VIDES PRATĪBU UN ILGTSPĒJĪGU RĪCĪBU GAN PEDAGOGU, GAN SKOLĒNU VIDŪ. PROJEKTA MĒRĶIS IR ATTĪSTĪT PEDAGOGU KOMPETENCES EKOMĀKSLĀ, ORGANIZĒJOT DARBNĪCAS UN IZSTRĀDĀJOT PRAKTISKU ROKASGRĀMATU. TĀPAT PROJEKTS TIECAS VEIDOT EIROPAS PEDAGOGU TĪKLU, KAS STRĀDĀ AR EKOMĀKSLU, VEICINOT LABĀS PRAKSES APMAIŅU UN SADARBĪBU. PUBLISKAS IZSTĀDES PALĪDZ PALIELINĀT IZPRATNI PAR KLIMATA PĀRMAIŅĀM UN IESAISTA SABIEDRĪBU.

IEKĻAUŠANA IR VIENA NO PROJEKTA PRIORITĀTĒM. AKTIVITĀTĒS AKTĪVI PIEDALĀS CILVĒKI AR IEROBEŽOTĀM IESPĒJĀM, TOSTARP BĒGLI, CILVĒKI AR INVALIDITĀTI UN ATTĀLOS REĢIONOS DZĪVOJOŠIE. PROJEKTA REZULTĀTĀ TIEK VEICINĀTA VIDES APZIŅA, ATTĪSTĪTAS EKOMĀKSLAS MĀCĪŠANAS PRASMES, IZVEIDOTS SPĒCĪGS EIROPAS PEDAGOGU TĪKLS UN PAPLAŠINĀTA SABIEDRĪBAS IESAISTE VIDES JAUTĀJUMOS.

Partnerorganizācijas

PĒTERA ROZENBERGA CĒSU PILSĒTAS MĀKSLAS SKOLA NODROŠINA PROFESIONĀLU MĀKSLAS IZGLĪTĪBU ZĪMĒŠANĀ, GLEZNOŠANĀ, TĒLNIECĪBĀ, MĀKSLAS TEORIJĀ, DATORGRAFIKĀ, FOTOGRAFIJĀ UN DIZAINA PAMATOS. MĀCĪBU LAIKĀ SKOLĒNI PAKĀPENISKI ATTĪSTA GAN TEHNISKĀS PRASMES, GAN RADOŠO DOMĀŠANU.

VĒLĀK SKOLĒNI SPECIALIZĒJAS ČETRĀS NODALĀS: STIKLA DIZAINĀ, KERAMIKĀ, KOKTĒLNIECĪBĀ UN VIDĒS DIZAINĀ. MĀCĪBU PROCESĀ VIŅI PIEDALĀS IZSTĀDĒS, KONKURSOS UN KOPPROJEKTOS, AKTĪVI PREZENTĒJOT SAVUS DARBUS PLAŠĀKAI SABIEDRĪBAI.

NOSLĒGUMA DARBI TIEK IZSTĀDĪTI CĒSU IZŠTĀŽU NAMĀ, IZCEĻOT SKOLĒNU SASNIEGUMUS UN RADOŠO IZAUGSMI. DAUDŽI ABSOLVENTI TURPINA STUDIJAS AUGSTSKOLĀS VAI IZVĒLAS PROFESIONĀLU KARJERU GLEZNIECĪBĀ, DIZAINĀ, ARHITEKTŪRĀ UN LAIKMETĪGAJĀ MĀKSLĀ.

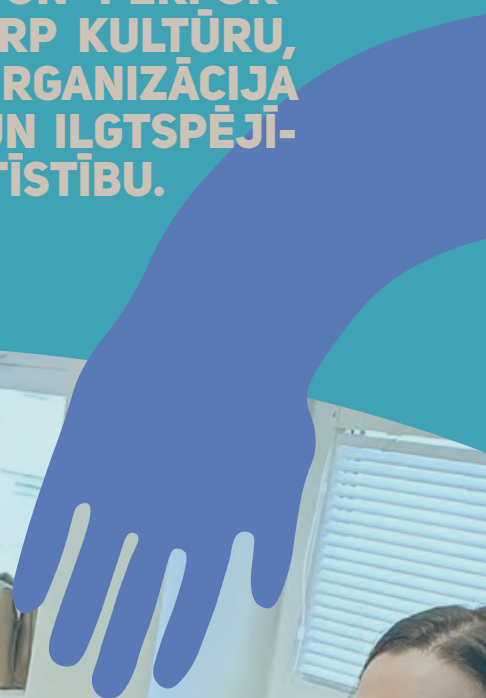

Partnerorganizācijas

VIMODO IR 2022. GADĀ KIPRĀ DIBINĀTA ORGANIZĀCIJA, KAS DARBOJAS PĒTNIECĪBAS, INOVĀCIJU UN SOCIĀLĀS IETEKMES JOMĀ. TĀ IZSTRĀDĀ RADOŠUS UN ILGTSPĒJĪGUS RISINĀJUMUS MŪSDIENU SABIEDRĪBAS IZAICINĀJUMIEM UN TAI IR PLAŠA PIEREDZE EIROPAS SADARBĪBAS PROJEKTOS, ĪPAŠI ERASMUS+ KA2 PROGRAMMĀ.

VIMODO AKTĪVI SADARBOJAS AR VIETĒJIEM MĀKSLINIEKIEM, TOSTARP IELU MĀKSLINIEKIEM, KERAMIĶIEM UN PERFORMANČU MĀKSLINIEKIEM, VEIDOJOT SAIKNĪ STARP KULTŪRU, IZGLĪTĪBU UN KOPIENU. AR SAVĀM INICIATĪVĀM ORGANIZĀCIJA VEICINA POZITĪVAS PĀRMAIŅAS, IEKĻAUŠANU UN ILGTSPĒJĪGAS, SOCIĀLI ATBILDĪGĀS SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBU.

Partnerorganizācijas

VISIT AGIASOS

VISIT AGIASOS IR BEZPELNAS ORGANIZĀCIJA, KAS VELTĪTA LESBAS KULTŪRAS MANTÓJUMA SAGLABĀŠANAI UN POPULARIZĒŠANAI, IZMANTOJOT MŪSDIENĪGAS UN INOVATĪVAS PIEEJAS. TĀ CIEŠI SADARBOJAS AR VIETĒJO KOPIENU, ATBALSTOT IEDZĪVOTĀJUS, SKOLĒNUS UN SENIORUS, VIENLAIKUS VEICINOT BRĪVPRĀTĪGO DARBU UN AKTĪVU SABIEDRISKO LĪDZDALĪBU.

ORGANIZĀCIJAS DARBĪBA BALSTĀS UZ SEŠIEM GALVENAJIEM VIRZIENIEM: MĀKSLA, VĒSTURE, ĒDIENS, DABA, RELIGIJA UN VALODA. GODINOT VIETĒJĀS TRADĪCIJAS UN ATBALSTŌT MĀKSLINIEKUS UN MAZOS UZNĒMUMUS, VISIT AGIASOS SAVIENO PAGĀTNI AR TAGADNI, NODROŠINŌT KULTŪRAS IDENTITĀTES SAGLABĀŠANU NĀKAMAJĀM PAAUDZĒM.

Trash Art projekta mērķi un uzdevumi

Iedvesmojot radošumu zaļākai nākotnei

TRASH-ART PROJEKTS APVIENO MĀKSLU, RADOŠUMU UN VIDES APZIŅU. TĀ MĒRĶIS IR IEDVESMOT CILVĒKUS DOMĀT PAR TO, KĀ IKDIENAS RĪCĪBA IETEKMĒ DABU, UN VEICINĀT ILGTSPĒJĪGĀKUS DZĪVESVEIDUS. AR RADOŠAS IZPAUSMES PALĪDZĪBU SKOLĒNI UN PEDAGOGI IEMĀCĀS UZTVERT ATKRITUMUS KĀ RESURSU UN PAUST VIDES VĒSTĪJUMUS MĀKSLĀ.

SAVIENOJOT SKOLAS UN ORGANIZĀCIJAS NO DAŽĀDĀM VALSTĪM, TRASH-ART VEIDO EIROPAS PEDAGOGU TĪKLU, KURĀ TIEK DALĪTAS IDEJAS, LABĀS PRAKSES UN IEDVESMA RADOŠAI ILGTSPĒJAI.

PROJEKTS VEICINA IEKĻAUŠANU UN VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS, IESAISTOT BĒGLUS, CILVĒKUS AR INVALIDITĀTI UN TOS, KURI DZĪVO ATĀĻOS VAI LAUKU REĢIONOS. PUBLISKĀS IZSTĀDES PREZENTĒ DARBUS, KAS RADĪTI NO DABAS UN PĀRSTRĀDĀTIEM MATERIĀLIEM, VEICINOT IZPRATNI PAR KLIMATA PĀRMAIŅĀM UN ILGTSPĒJU.

PROJEKTS PALĪDZ PEDAGOGIEM ATTĪSTĪT JAUNAS PRASMES UN PĀRLIECĪBU EKOMĀKSLAS METOŽU IZMANTOŠANĀ. DARBNĪCAS UN PRAKTISKĀ ROKASGRĀMATA SNIEDZ ATBALSTU, KĀ SAISTOŠI UN JĒGPILNI INTEGRĒT VIDES TEMATIKU MĀCĪBU PROCESĀ.

Darbnīcas visā Eiropā

Latvija - ekomāksla no dabas

DALĪBNIEKI APGUVA DABAS MATERIĀLU PAREIZU VĀKŠANU UN APSTRĀDI, LAI IZMANTOTU TOS MĀKSLĀ. ĪSĀ LEKCIJĀ DALĪBNIEKI TIKA IEPAZĪSTINĀTS AR MINERĀLU UN AUGU ĶĪMISKAJĀM UN FIZIKĀLAJĀM ĪPAŠĪBĀM, KĀ ARĪ UZZINĀJA PAR ĢEOLOĢISKO PROCESU VĒSTURI UN IETEKMI UZ TO ĶĪMISKO STRUKTŪRU.

DABAS PASTAIGAS LAIKĀ DALĪBNIEKI VĀCA MATERIĀLUS, VIENLAIKUS VĒROJOT AINAVAS KRĀSAS, FAKTŪRAS UN RAKSTUS, KĀ ARĪ IEPAZĪSTOT VIETĒJO VĒSTURI UN MITOLOĢIJU. ATGRIEŽOTIES DARBNĪCĀ, SAVĀKTIE MATERIĀLI TIKA SAGATAVOTI TOS SAMAĻOT, SIJĀJOT, DEDZINOT UN VĀROT, LAI IEGŪTU IZEJVIELAS, KURAS PĀRVĒRST SAVOS RADOŠAJOS DARBOS.

Griekija - grozu un krēslu pišana

LESBAS SALĀ DALĪBNIEKI DIVU RADOŠU DIENU LAIKĀ NO JAUNA ATKLĀJA TRADICIONĀLĀS AMATNIECĪBAS PRASMES. DARBNĪCA KONCENTRĒJĀS UZ GROZU PĪŠANU UN DABAS MATERIĀLU IZPĒTI, UPCYCLING IDEJĀM UN VIETĒJO AMATNIECĪBAS TRADĪCIJU IZZINĀŠANU.

DALĪBNIEKI APMEKLĒJA SENO AMATU MUZEJU, PĒC TAM APGUVA PĪŠANAS TEHNIKAS, LAI IZSTRĀDĀTU UN IZVEIDOTU SAVUS GROZUS.

TURPINĀJUMĀ DALĪBNIEKI IEPAZINĀS AR KRĒSLU PĪŠANU UN LABOŠANAS TEHNIKĀM, APVIENOJOT ILGTSPĒJU AR TRADĪCIJĀM. IZMANTOJOT PAVEDIENU, KAS IZGATAVOTS NO NOLIETOTIEM AUDUMIEM, DALĪBNIEKI PRAKTIZĒJA TRĪS PĪŠANAS TEHNIKAS, TĀDĒJĀDI PALĪDZOT SAMAZINĀT PLASTMASAS UN TEKSTILA ATKRITUMUS.

Kipra – cianotipija un antotipija

DARBNĪCA NIKOSIJĀ NORISINĀJĀS DIVU DIENU GARUMĀ DIVĀS DAŽĀDĀS RADOŠAJĀS TELPĀS.

PIRMAJĀ DIENĀ DALĪBNIEKI PULCĒJĀS “OPU HOUSE”, KUR APGUVA GAISMJUTĪGĀS CIANOTIPIJAS UN HĻOROFILA DRUKAS TEHNIKAS, VEIDOJOT ATTĒĻUS, KAS IEDVESMOTI NO VIDES TEMATIKAS. DIENAS NOSLĒGUMĀ TIKA ORGANIZĒTA POP-UP IZSTĀDE, KURĀ TIKA PREZENTĒTI DARBNĪCAS LAIKĀ RADĪTIE DARBI. OTRAJĀ DIENĀ DARBNĪCA TURPINĀJĀS “HOME OF COOPERATION” TELPĀS, KAS ATRODAS ROBEŽLĪNIJAS (GREEN LINE) TERITORIJĀ. TUR DALĪBNIEKI EKSPERIMENTĒJA AR ANTOTIPIJU, IZMANTOJOT DABISKUS MATERIĀĻUS, PIEMĒRAM, TĒJU, KAFIJU UN GARŠVIELAS, LAI RADĪTU NOSPIEDUMU ATTĒĻUS AR SAULES GAIŠMAS PALĪDZĪBU. DARBNĪCAS NOSLĒGUMĀ NOTIKA VĒL VIENA POP-UP IZSTĀDE, KURĀ DARBI TIKA PREZENTĒTI PLAŠĀKAI AUDITORIJAI.

Kopā par pārmaiņām

TRASH-ART PROJEKTS APVIENO MĀKSLU, IZGLĪTĪBU UN VIDES RĪCĪBU. APVIENOJOT RADOŠUMU AR ILGTSPĒJU, TAS STIPRINA SAIKNI STARP CILVĒKIEM, KULTŪRU UN DABU, IEDVESMOJOT ZAĻĀKU UN IEKĻAUJOŠĀKU NĀKOTNI VISIEM.

Mūsu mērķauditorija

TRASH-ART BUKLETS IR PAREDZĒTS SĀKUMSKOLAS SKOLOTĀJIEM UN PEDAGOGIEM, KURI VĒLAS SAVĀ DARBĀ INTEGRĒT RADOŠUMU UN VIDES APZIŅU. TAS KALPO KĀ IEDVESMAS AVOTS UN PRAKTISKA ROKASGRĀMATA EKOMĀKSLAS AKTIVITĀŠU IEVIEŠANAI, APVIENOJOT MĀKSLINIECISKO IZPAUSMI AR ILGTSPĒJU.

MATERIĀLI MUDINA PEDAGOGUS IEPAZĪT DABĀ BALSTĪTAS MĀKSLAS PRAKSES UN IZMANTOT PĀRSTRĀDĀTUS MATERIĀLUS MĀCĪBU PROCESĀ. BUKLETS ARĪ PALĪDZ ATTĪSTĪT SKOLĒNU VIDES ATBILDĪBU UN RADOŠO DOMĀŠANU.

**GALU GALĀ TĀ MĒRĶIS IR IEDVESMOT PEDAGOGUS KĻŪT PAR PARAU-
GU ZAĻĀKAI UN APZINĀTĀKAI MĀCĪBU VIDEI.**

Kāpēc izmantot Trash-art bukletu skolā

MĀKSLAI IR SPĒJA IEDVESMOT, SAVIENOT UN PĀRVEIDOT, PADAROT TO PAR NOZĪMĪGU INSTRUMENTU VIDES IZGLĪTĪBĀ. INTEGRĒJOT TRASH-ART AKTIVITĀTES SKOLĀS, SKOLĒNI SĀK IZPRAST, KĀ VIŅU IKDIENAS IZVĒLES IETEKMĒ PLANĒTU, UN TIEK MUDINĀTI RADOŠI DOMĀT PAR ILGTSPĒJU.

IZMANTOJOT PĀRSTRĀDĀTUS UN DABISKUS MATERIĀLUS, BĒRNI IEMĀCĀS SASKATĪT SKAISTUMU UN VĒRTĪBU TAJĀ, KAS BIEŽI TIEK UZSKATĪTS PAR ATKRITUMIEM. ŠĀDA PIEEJA VEICINA CIENU PRET DABU UN ATBILDĪGUS IERADUMUS JAU AGRĪNĀ VECUMĀ.

EKOMĀKSLAS PROJEKTI ATTĪSTA ARĪ KRITISKO DOMĀŠANU, PROBLĒMU RISINĀŠANAS PRASMES UN SADARBĪBU, JO SKOLĒNI MEKLĒ JAUNUS VEIDUS, KĀ ATKĀRTOTI IZMANTOT MATERIĀLUS UN VIZUĀLI IZTEIKT VIDES IDEJAS. PEDAGOGIEM TRASH-ART PIEDĀVĀ SAISTOŠU UN PRAKTISKU VEIDU, KĀ INTEGRĒT VIDES IZGLĪTĪBU DAŽĀDOS MĀCĪBU PRIEKŠMETOS, SAVIENOJOT ZINĀTNI, KULTŪRU UN RADOŠUMU PRAKTISKĀ MĀCĪBU PROCESĀ.

TURKLĀT DARBS AR DABAS UN ATRASTAJIEM MATERIĀLIEM STIPRINA SKOLĒNU EMOCIONĀLO SAIKNI AR APKĀRTĒJO VIDI. CAUR MĀKSLU VIŅI NE TIKAI APGŪST EKOLOĢIJU, BET ARĪ JŪTAS IEDROŠINĀTI RĪKOTIES UN VEIKT NELIELAS, BET NOZĪMĪGAS PĀRMAIŅAS.

ŠĀDĀ VEIDĀ TRASH-ART SKOLĀS KĻŪST PAR VAIRĀK NEKĀ MĀKSLAS AKTIVITĀTI. TAS KĻŪST PAR CEĻU UZ APZINĀTĀKU, ILGTSPĒJĪGĀKU UN RADOŠĀKU NĀKOTNI.

Vides pratība caur mākslu

TRASH-ART PROJEKTS BALSTĀS IDEJĀ, KA VIDES PRATĪBA NEVEIDOJAS TIKAI CAUR ZINĀTNISKĀM ZINĀŠANĀM, BET ARĪ CAUR EMOCIONĀLU IESAISTI UN RADOŠU IZPĒTI. INTEGRĒJOT MĀKSLU VIDES IZGLĪTĪBĀ, SKOLĒNI TIEK AICINĀTI PERSONISKI SAISTĪTIES AR ILGTSPĒJAS IDEJĀM, NEVIS UZTVERT TĀS KĀ ABSTRAKTUS GLOBĀLUS JAUTĀJUMUS.

RADOŠAJĀ DARBĪBĀ SKOLĒNI PĒTA RESURSU IZMANTOŠANU, MATERIĀLU PĀRVĒRTĪBAS UN EKOĻOGISKO ATBILDĪBU. MĀKSLA KĻŪST PAR IZZIŅAS, EKSPERIMENTĒŠANAS UN REFLEKSIJAS VIDI.

Pieredzēs un procesā balstīta mācīšanās

ŠAJĀ ROKASGRĀMATĀ IEKĻAUTĀS DARBNĪCAS BALSTĀS PIEREDZES MĀCĪŠANĀS PRINCIPOS. SKOLĒNI MĀČĀS DAROT. VĀCOT MATERIĀLUS, GATAVOJOT PIGMENTUS, NOVĒROJOT ĶĪMISKĀS REAKCIJAS, VEIDOJOT STRUKTŪRAS UN ANALIZĒJOT REZULTĀTUS.

UZSVARS TIEK LIKTS NE TIKAI UZ GALA REZULTĀTU, BET ARĪ UZ PAŠU RADOŠO PROCESU. ŠĀDA PIEEJA ATTĪSTA ZINĀTKĀRI, PROBLĒMU RISINĀŠANAS PRASMES, IZTURĪBU UN KRITISKO DOMĀŠANU.

Starppriekšmetu saiknes

TRASH-ART AKTIVITĀTES VEIČINA STARPDISCIPLINĀRU MĀCĪŠANOS UN VAR TIKT INTEGRĒTAS DAŽĀDOS MĀCĪBU PRIEKŠMETOS:

- **VIZUĀLĀ MĀKSLA – KRĀSU TEORIJA, KOMPOZĪCIJA, MATERIĀLU IZPĒTE**
- **DABASZINĀTNES (STEM) – ĶĪMISKĀS REAKCIJAS, GAISMAS JUTĪBA, DABISKIE PIGMENTI**
- **VIDES IZGLĪTĪBA – ILGTSPĒJA, APRITES DOMĀŠANA, RESURSU IZPRATNE**
- **PILSONISKĀ IZGLĪTĪBA – ATBILDĪBA, AKTĪVA LĪDZDALĪBA, KOPIENAS IESAISTE**
- **DIZAINS UN TEHNOĻOGIJAS – UPCYCLING, MATERIĀLU INOVĀCIJA, STRUKTURĀLĀ DOMĀŠANA**

Iekļaujoša izglītība

PROJEKTS VEICINA IEKĻAUJOŠU MĀCĪBU VIDĪ, PIEDĀVĀJOT PIELĀGOJAMAS AKTIVITĀTES DAŽĀDĀM VECUMA GRUPĀM UN SPĒJĀM. DARBNĪCAS VAR VIENKĀRŠOT VAI PĀPLAŠINĀT ATKARĪBĀ NO SKOLĒNU VAJADZĪBĀM.

IZMANTOJOT PIEEJAMUS, IKDIENĀ SASTOPAMUS MATERIĀLUS UN VEICINOT SADARBĪBU, TRASH-ART RADA IESPĒJAS IESAISTĪTIES SKOLĒNIEM AR DAŽĀDU PIEREDZI, TOSTARP TIEM, KURIEM IR MAZĀK IESPĒJU.

Kompetenču attīstība

PIEDALOTIES TRASH-ART DARBNĪCĀS, SKOLĒNI ATTĪSTA:

- VIDES APZIŅU UN ATBILDĪBU
- RADOŠO DOMĀŠANU UN EKSPERIMENTĒŠANAS PRASMES
- SMALKO MOTORIKU UN TEHNISKĀS IEMAŅAS
- PACIETĪBU UN NOVĒROŠANAS SPĒJAS
- SADARBĪBAS UN KOMUNIKĀCIJAS PRASMES

Bukleta struktūra

KATRĀ MODULĪ IEKĻAUTS:

- MĀKSLINIECISKĀS TEHNIKAS APRAKSTS, IETVEROT TĀS KONCEPTUĀLO PAMATOJUMU UN SAISTĪBU AR ILGTSPĒJU;
  - MĀCĪBU REZULTĀTI, KAS NOSAKA ZINĀŠANAS, PRASMES UN ATTIEKSMES, KO SKOLĒNI ATTĪSTA;
  - IETEICAMĀIS VECUMS, ILGUMS UN SAREŽĢĪTĪBAS LĪMENIS, LAI ATVIEGLOTU PRAKTISKO PLĀNOŠANU;
  - NEPIECIEŠAMO MATERIĀLU SARAKSTS, PRIORITĀTI DODOT ATKĀRTOTI IZMANTOTIEM, PĀRSTRĀDĀTIEM VAI DABAS MATERIĀLIEM;
  - SAGATAVOŠANĀS VADLĪNIJAS, TOSTARP UZGLABĀŠANAS, DROŠĪBAS UN PIRMSDARBNĪCAS ORGANIZĒŠANAS IETEIKUMI;
  - SKAIDRAS SOLI PA SOLIM INSTRUKCIJAS, KAS PIEMĒROTAS IZMANTOŠANAI KLASĒ;
  - FOTOATTĒLI UN PIEMĒRI NO REĀLĀM DARBNĪCĀM, KAS ATSPOGUĻO GAN PROCESU, GAN GALA REZULTĀTUS;
  - PADOMI PEDAGOGIEM, TOSTARP PIELĀGOŠANAS IESPĒJAS, IEKĻAUŠANAS STRATĒGIJAS UN DROŠĪBAS ASPEKTI;
  - REFLEKSIJAS JAUTĀJUMI, KAS VEICINA KRITISKO DOMĀŠANU UN DISKUSIJU PAR ILGTSPĒJU UN MĀKSLU;
  - PAPILDU IDEJAS AKTIVITĀTES PAPLAŠINĀŠANAI STARPDISCIPLINĀRĀ VAI KOPIENAS KONTEKSTĀ.
-

Darbnīca

Gleznošana ar dabas materiāliem

ŠĪ DARBNĪCA VEICINA TO MATERIĀLU IZMANTOŠANU, KAS IEGŪTI TIEŠI NO DABAS. TOSTARP MĀLA, DAŽĀDIEM MINERĀLIEM, AUGU SULĀM, NOVĀRĪJUMIEM PĀPILDUS TO IZMANTOŠANAI DABISKAJĀ VEIDĀ, DALĪBNIEKI VAR PĀRVEIDOT DABAS ELEMENTUS RADOŠOS MATERIĀLOS UN INSTRUMENTOS: PELNUS UN KOKOGLI ZĪMĒŠANAI, AUGU IZCELSMES TINTES VAI PAŠU VEIDOTAS OTAS NO ZĀLES UN AUGIEM.

Gleznošana ar dabas materiāliem

IETEICAMAIS VECUMS: 3+

ILGUMS: 90–120 MINŪTES

SAREŽĢĪTĪBAS LĪMENIS: IESĀCĒJS LĪDZ VIDĒJS

DARBNĪCAS NOSLĒGUMĀ SKOLĒNI:

- **SPĒJ ATPAZĪT DABAS MATERIĀLUS, KURUS VAR IZMANTOT KĀ PIGMENTUS VAI MĀKSLAS RĪKUS;**
- **PROT SAGATAVOT VIENKĀRŠAS AUGU IZCELSMES KRĀSAS UN EKSPERIMENTĒT AR DAŽĀDĀM TEKSTŪRĀM;**
- **IZPROT ILGTSPĒJĪGU MATERIĀLU IZMANTOŠANU MĀKSLĀ;**
- **ATTĪSTA NOVĒROŠANAS PRASMES, PĒTOT KRĀSU VARIĀCIJAS DABĀ;**
- **REFLEKTĒ PAR TO, KĀ DABAS RESURSI VAR AIZSTĀT TRADICIONĀLOS MĀKSLAS MATERIĀLUS.**

Gleznošana ar dabas materiāliem

Padomi

- **TESTĒ** PIRMS GALA DARBA — AICINI SKOLĒNUS IZMĒĢINĀT PIGMENTUS UN MATERIĀLUS UZ NELIELA PAPIĒRA GABALA, PIRMS TOS IZMANTOT GALADARBĀ. DABISKĀS KRĀSAS VAR ATŠKIRTIES INTENSITĀTĒ UN TEKSTŪRĀ.
- **STRĀDĀ KĀRTĀS!** UZKLĀJ DABISKOS PIGMENTUS PLĀNĀS KĀRTĀS UN ĻAUJ KATRAI KĀRTAI NOŽŪT PIRMS NĀKAMĀS UZKLĀŠANAS. TĀS PALĪDZ NOVĒRST PLAISĀŠANU VAI DRUPŠANU, ĪPAŠI STRĀDĀJOT AR ZEMES MATERIĀLIEM.
- **IZVĒLIES PIEMĒROTU VIRSMU!** VISLABĀK PIEMĒROTS IR BIEZS AKVAREĻU PAPIĒRS, ĪPAŠI, JA PIGMENTI SAJAUKTI AR MĀLU VAI AUGSNI. PLĀNS PAPIĒRS VAR DEFORMĒTIES VAI SAPLĪST.
- VĒRO **KRĀSU IZMAIŅAS** ŽŪŠANAS LAIKĀ. DABISKIE PIGMENTI BIEŽI MAINA KRĀSU, KAD TIE IZŽŪST. AICINI SKOLĒNUS SALĪDZINĀT MITRO UN SAUSO REZULTĀTU UN PĀRRUNĀ ŠO PROCESU.
- **DROŠĪBA** UN ATBILDĪBA. ATGĀDINI SKOLĒNIEM VĀKT MATERIĀLUS SAUDZĪGI UN NELIELOS DAUDZUMOS, IZVAIROTIETIES NO AIZSARGĀJAMĀM TERITORIJĀM UN RETIEM AUGIEM. CENTIETIES PĒC IESPĒJAS MAZĀK IETEKMĒT VIDI.
- **UZGLABĀŠANA.** NEIZMANTOTOS DABISKOS PIGMENTUS GLABĀ CIEŠI NOSLĒGTOS TRAUKOS UN SKAIDRI MARĶĒ AR MATERIĀLA NOSAUKUMU UN SAVĀKŠANAS / SAGATAVOŠANAS DATUMU.

Soli pa solim

1. IEPAZĪSTI APKĀRTĒJO VIDI.

VAI TUVUMĀ IR UPE, EZERS, DĪKIS VAI MEŽS? VARBŪT PAT JŪRAS PIEKRASTE? ŠĀDAS VIETAS PIEDĀVĀ BAGĀTĪGUS DABISKO MATERIĀLU AVOTUS ŠIM PROJEKTAM. ARĪ NELIELS PILSĒTAS PARKS VAR SNIEGT PĀRSTEIDZOŠU IEDVESMU UN RESURSUS.

2. SAGATAVO VĀKŠANAS RĪKUS.

PAŅEM LĪDZI MAISIŅUS VAI BURCIŅAS MATERIĀLU VĀKŠANAI. JA MATERIĀLI IR PILNĪBĀ SAUSI (PIEMĒRAM, SMILTIS, SAUSI AUGI VAI OGLE), VAR IZMANTOT PAPIĒRA VAI AUDUMA MAISIŅUS. TOMĒR DROŠĀK IR IZMANTOT NOSLĒGTUS PLASTMASĀS MAISIŅUS VAI TRAUKUS AR CIEŠI AIZVERAMIEM VĀKIEM.

NODERĒS ARĪ NELIELA LĀPSTIŅA, KAROTE VAI CITS VIENKĀRŠS INSTRUMENTS, LAI SAVĀKTU MĀLU, AUGSNI VAI SMILTIS.

3. NOVĒRO UN PIERAKSTI.

VĀCOT MATERIĀLUS DABĀ, PIERAKSTI, KUR KATRS PARAUGS ATRASTS UN KAS TO PADARA ĪPAŠU. MARĶĒ TOS, NORĀDOT ATRAŠANĀS VIETU UN MATERIĀLA NOSAUKUMU.

PĒC IENEŠANAS TELPĀS MATERIĀLI VAR IZŽŪT, IZBALĒT VAI KĻŪT LĪDZĪGI CITS CITAM, TĀPĒC PIERAKSTI PALĪDZĒS SAGLABĀT SĀKOTNĒJOS NOVĒROJUMUS.

Soli pa solim

4. SAGATAVO MATERIĀLUS KRĀSOŠANAI.

PĒC MATERIĀLU SAVĀKŠANAS SEKO SAGATAVOŠANAS POSMS, KAS VAR BŪT LAKIETILPĪGĀKAIS, BET NODROŠINA LABĀKU REZULTĀTU.

ZEMES MATERIĀLUS, PIEMĒRAM, MĀLU VAI AUGSNI, NEPIECIEŠAMS IZŽĀVĒT, IZSIJĀT VAI SMALKI SAMALT. PĒC TAM SAJAUKT AR ŪDENI VAI MILTU PASTU* APTUVENI VIENĀDĀS PROPORCIJĀS (1:1), LAI IEGŪTU LIETOJAMU PIGMENTU. SVAIGUS AUGU MATERIĀLUS: OGAS, SĒNES VAI AUGUS UZGLABĀ LEDUSSKAPĪ VAI VĒSĀ, SAUSĀ VIETĀ, LAI NOVĒRSTU PELĒJUMA VEIDOŠANOS. JA TOS PLĀNOTS IZMANTOT VIENAS DIENAS LAIKĀ, TIE VAR ATRASTIES ARĪ ISTABAS TEMPERATŪRĀ.

5. IZMANTO ARĪ VIRTUVES MATERIĀLUS

DABISKĀ GLEZNOŠANA NEAPROBEŽOJAS TIKAI AR DABĀ SAVĀKTAJIEM MATERIĀLIEM. PAPILDUS MĀLAM, AUGSNEI, LAPĀM UN OGĀM, VĒRTĪGUS PIGMENTUS VAR ATRAST ARĪ VIRTUVĒ.

SĪPOLU MIZAS, SARKANIE KĀPOSTI, BIEŠU MIZAS, KĀ ARĪ GARŠVIELAS, PIEMĒRAM, KURKUMA VAI PAPRIKA, SPĒJ RADĪT BAGĀTĪGAS UN NEGAIDĪTAS KRĀSAS.

APVIENOJOT DABĀ IEGŪTOS MATERIĀLUS AR IKDIENAS VIRTUVES RESURSIEM, ŠĪ PIEEJA KĻŪST GAN PIEEJAMA, GAN ILGTSPĒJĪGA. TĀ ROSINA BĒRNUŠ SASKATĪT RADOŠO POTENCIĀLU NE TIKAI DABĀ, BET ARĪ IKDIENAS VIDĒ.

* MILTU PASTAS RECEPTĒ:

SAJAUK MILTUS AR NELIELU DAUDZUMU AUKSTA ŪDENS, LĪDZ IEGŪTA GLUDA MASA BEZ KUNKUĻIEM. PIEVIENO ATLIKUŠO ŪDENI UN KĀRTĪGI SAMAIŠI. UZ LĒNAS UGUNŠ, NEPĀRTRAUKTĪ MAISOT, KARSĒ MAISĪJUMU, LĪDZ TAS SABIEZĒ UN IEGŪST KRĒMĪGU KONSISTENCI. NOŅEM NO UGUNŠ UN ĻAUJ ATDZIST.

Soli pa solim

6. DABISKĀS TINTES IZGATAVOŠANA

DABISKO TINTI VAR PAGATAVOT NO DAŽĀDIEM AUGIEM, KAS SATUR INTENSĪVU PIGMENTU. PIEMĒRAM: SĪPOLU MIZĀM, BIEŠU SULAS, SARKANAJIEM KĀPOSTIEM, KURKUMAS, KAFIJAS.

JA VĀC AUGUS DABĀ, IZVĒLIES AUGUS, KAS IR DROŠI UN VIEGLI ATPAZĪSTAMI, ĪPAŠI STRĀDĀJOT AR BĒRNIEM.

LAI IEGŪTU TINTI:

SMALKI SASMALCINI VAI SABERZ AUGU MATERIĀLU;
IEVIETO TO KATLIŅĀ, APLEJ AR ŪDENI UN KARSĒ UZ LĒNAS UGUNS 5–10 MINŪTES;
IZVAIRIES NO STRAUJAS VĀRĪŠANAS, JO TĀ VAR MAZINĀT KRĀSAS INTENSITĀTI.

KAD ŠĶIDRUMS IEGUVIS PIESĀTINĀTU KRĀSU, TO IZKĀŠ CAUR PĀPĪRĀ FILTRU, MARLI VAI SMALKU SIETIŅU. INTENSĪVĀKAI KRĀSAI ŠĶIDRUMU VAR ATKĀRTOTI VIEGLI NOVĀRĪT.

LAI UZLABOTU SAĶERI AR PĀPĪRU, VAR PIEJAUKT CUKURA SĪRUPU VAI GUMIARĀBIKU. ĪSLAICĪGAI UZGLABĀŠANAI VAR PIEVIENOT KRUSTNAGLIŅU EĻĻU, KURAI PIEMĪT ANTIBAKTERIĀLAS ĪPAŠĪBAS.

DABISKĀS TINTES VAR MAINĪT KRĀSU LAIKA GAITĀ VAI REAĢĒT UZ CITU VIELU PH, TĀPĒC EKSPERIMENTS IR BŪTISKA PROCESA DAĻA.

Soli pa solim

7. DABISKĀS AKVAREĻKRĀSAS.

AKVAREĻKRĀSAS VAR IZGATAVOT NO VIENKĀRŠĀM SASTĀVDAĻĀM - BALTĀ MĀLA UN AUGU PIGMENTIEM, KAS IEGŪTI NO ZIEDIEM, OGĀM, LAPĀM, MIZĀM VAI VIRTUVES PĀRPALIKUMIEM.

PIGMENTA IEGŪŠANAI:

SASMALCINI SVAIGU VAI NEDAUDZ APVĪTUŠU AUGU MATERIĀLU;

PIEVIENO NELIELU DAUDZUMU KARSTA ŪDENS UN UZVĀRI.

PĒC TAM ĻAUJ KRĀSAI IEVILKTIES;

IZKĀS ŠĶIDRUMU, IEGŪSTOT KONCENTRĒTU KRĀSVIELU.

ATSEVIŠKĀ TRAUKĀ SAJAUČ APMĒRAM 1/4 TĒJKAROTES BALTĀ MĀLA AR ~3 ML PIGMENTA. RŪPĪGI SAMĀISI LĪDZ VIENDABĪGAI KONSISTENCEI. JA KRĀSA IR PĀRĀK GAIŠA, PĀKĀPENISKI PIEVIENO VĒL PIGMENTU.

LAI UZLABOTU KRĀSAS KLĀŠANOS, VAR PIEVIENOT DAŽUS PILIENUS GLICERĪNA. ĪSLAICĪGAI UZGLABĀŠANAI VAR PIEVIENOT PILIENU ETIĶA VAI KRUSTNAGLIŅU/TIMIĀNA ĒTERISKO EĻĻU.

BALTAIS MĀLS DARBOJAS KĀ DABĪGS BIEZINĀTĀJS UN STABILIZATORS, PALĪDZOT KRĀSAI LABI NOŽŪT UN ATKĀRTOTI AKTIVIZĒTIES AR ŪDENI.

Soli pa solim

8. KRĪTIŅUS VAR IZGATAVOT, IZMANTOJOT BIŠU VAI AUGU IZCELSMES VASKUS UN MINERĀLOS PIGMENTUS. ŠAJĀ METODĒ VIENĀDĀS PROPORCIJĀS TIEK IZMANTOTS BIŠU VASKS UN SOJAS VASKA PĀRSLAS, KAS ĻAUJ VIEGLI PIELĀGOT DAUDZUMU BEZ SAREŽĢĪTIEM APRĒĶINIEM.

LAI SAGATAVOTU PAMATMASU, NOMĒRI VIENĀDU DAUDZUMU KATRA VASKA. IZKAUSĒ TOS LĒNĀM KARSTUMIZTURĪGĀ TRAUKĀ, KAS IEVIETOTS ŪDENS PELDĒ. UZTURI ŪDENI VIEGLĀ VĀRĪŠANĀS REŽĪMĀ UN LAIKU PA LAIKAM APMAISI, LAI VASKS PILNĪBĀ IZKŪST, NEPĀRKARSĒJOT TO.

KAMĒR VASKS KŪST, SAGATAVO DABISKOS ZEMES VAI MINERĀLOS PIGMENTUS ATSEVIŠĶOS TRAUKOS. APTUVENI 5–10 G PIGMENTA UZ 100 G IZKAUSĒTA VASKA NODROŠINA REDZAMU KRĀSU, TAČU ŠO PROPORCIJU VAR PIELĀGOT ATKĀRĪBĀ NO VĒLAMĀS INTENSITĀTES.

KAD VASKS PILNĪBĀ IZKUSIS, VIENMĒRĪGI SADALI TO PIGMENTU TRAUKOS UN RŪPĪGI SAMĀISI, LĪDZ MASA KĻŪST VIENĀBĪGA UN VIENMĒRĪGI IEKRĀSOTA. JA NEPIECIEŠAMS, MAISĪJUMU ĪSLAICĪGI ATKĀRTOTI UZSILDI, LAI SAGLABĀTU ŠĶIDRU KONSISTENCI.

UZMANĪGI IELEJ MAISĪJUMU SILIKONA FORMIŅĀS UN ĻAUJ KRĪTIŅIEM PILNĪBĀ ATDZIST UN SACIETĒT PIRMS IZŅEMŠANAS.

Soli pa solim

9. DABAS MATERIĀLU OTU VEIDOŠANA

PAPILDUS DABISKO PIGMENTU GATAVOŠANAI BĒRNI VAR IZVEIDOT ARĪ SAVAS OTAS NO DABĀ ATRASTIEM MATERIĀLIEM. SKUJKOKU ZARI, KALTĒTAS ZĀLES STIEBRI, SŪNAS UN CITI AUGI AR IZTEIKTU TEKSTŪRU, KĀ ARĪ SPALVAS VAI PŪKAS VAR KALPOT KĀ UNIKĀLAS OTU SASTĀVDAĻAS. TOS PIESTIPRINA PIE STINGRIEM KOCIŅIEM (APTUVENI 15–20 CM GARIEM), IZMANTOJOT AUKLU.

LAI IZVEIDOTU OTU, IZVĒLĒTO MATERIĀLU PIESTIPRINA PIE KOCIŅA UN CIEŠI APTIN AR AUKLU, VAIRĀKAS REIZES APVIJOT UN NOSIENOT MEZGLU. AUKLAS IZMANTOŠANA (NEVIS LĪME VAI LĪMLENTE) NODROŠINA, KA OTA IR PILNĪBĀ BIOLÓGISKI NOĀRDĀMA UN ATBILST ILGTSPĒJĪGAS PRAKSES PRINCIPIEM.

PĒC IZGATAVOŠANAS OTAS VAR IZMANTOT GAN DABISKĀJĀM, GAN NETOKSISKĀM KRĀSĀM, PĒTOT TEKSTŪRU, RAKSTUS UN TRIEPIENUS. ŠĪ AKTIVITĀTE VEICINA EKSPERIMENTĒŠANU UN STIPRINA BĒRNU SAIKNI AR DABU.

Nepieciešamie materiāli

MATERIĀLU VĀKŠANAI UN SAVĀKŠANAI

- MAISIŅI MATERIĀLU VĀKŠANAI (PAPĪRA, AUDUMA VAI ZIP-LOCK)
- NELIELAS BURCIŅAS VAI TRAUKI AR VĀKIEM
- LAPIŅAS ETIĶETĒM UN MARĶIERIS
- PIEZĪMJU KLĀDE UN ZĪMULIS DOKUMENTĒŠANAI
- NELIELA LĀPSTIŅA VAI KAROTE (MĀLAM, AUGSNEI, SMILTĪM)
- CIMDI (PĒC IZVĒLES)

SAGATAVOŠANAS RĪKI

- PIESTA AR STAMPU VAI CITS SMALCINĀŠANAS RĪKS
- SIETS (SMALKS)
- BĻODAS VAI BURKAS MAISIŠANAI
- MĒRKAROTES
- KATLIŅŠ (AUGU SASTĀVDAĻU VĀRĪŠANAI)
- SIETIŅŠ, AUDUMS VAI FILTRĀ PAPĪRS
- MAISĀMIE KOCIŅI VAI KAROTES
- VIRTUVES SVARĪ (PĒC IZVĒLES, BET IETEICAMI)

GLEZNOŠANAS MATERIĀLI

- SAGATAVOTI DABISKIE PIGMENTI (NO ZEMES VAI AUGIEM)
- ŪDENS
- OTAS
- PALETE VAI NELIELI TRAUCIŅI MAISIŠANAI
- BIEZS PAPĪRS VAI AKVAREĻU PAPĪRS
- DARBA VIRSMAS AIZSARGS (PAKLĀJIŅŠ VAI AVĪZE)
- MILTI PASTAS PAGATAVOŠANAI (KRĀSŪ BĀZEI)

PAPILDU SASTĀVDAĻAS (PĒC IZVĒLES)

- GUMIARĀBIKA (TINTES PAGATAVOŠANAI)
- BALTAIS MĀLS (AKVAREĻKRĀSĀM)
- GLICERĪNS (VIENMĒRĪGĀKAI TEKSTŪRAI)
- ETIĶIS VAI KRUSTNAGLIŅU EĻĻA (DABĪGS KONSERVANTS)
- CUKURA SĪRUPS (KRĀSĀS SAĪSTVIELAI)

Refleksijas jautājumi

KURI DABAS MATERIĀLI TEVI VISVAIRĀK PĀRSTEIDZA KRĀSAS VAI TEKSTŪRAS ZIŅĀ?

KĀ PIGMENTU VEIDOŠANA PAŠAM MAINĪJA TAVU IZPRATNI PAR MĀKSLAS MATERIĀLIEM?

AR KĀDĀM GRŪTĪBĀM SASKĀRIES, GATAVOJOT DABISKĀS KRĀSAS?

KĀ DABISKO MATERIĀLU IZMANTOŠANA VAR SAMAZINĀT IETEKMI UZ VIDU?

KĀDOS VEIDOS DABAS MATERIĀLI IETEKMĒ RADOŠO PROCESU?

Noslēguma pārdomas

DARBS AR DABAS MATERIĀLIEM NAV TIKAI KRĀSU RADĪŠANA. TAS IR PROCESS, KAS IETVER NOVĒROŠANU, PACIETĪBU UN SAIKNI AR APKĀRTĒJO VIDI. KATRS PIGMENTS VAR UZVESTIES ATŠKIRĪGI, MAINĪTIES LAIKA GAITĀ VAI RADĪT NEGAIDĪTUS REZULTĀTUS. ŠĪ NEPAREDZAMĪBA IR BŪTISKA MĀCĪBU PROCESA DAĻA.

AICINI SKOLĒNUS EKSPERIMENTĒT, SALĪDZINĀT REZULTĀTUS UN PĀRDOMĀT, KĀ DABISKIE MATERIĀLI REAGĒ UZ ŪDENI, GAIŠMU UN VIRSMU. TĀDĒJĀDI GLEZNOŠANĀ KĻŪST NE TIKAI PAR RADOŠU AKTIVITĀTI, BET ARĪ PAR DABAS ĪPAŠĪBU UN IESPĒJU IZPĒTI.

Darbnīca

Grozu vīšana

ŠĪ DARBNĪCA FOKUSĒJAS UZ TEKSTILA PĀRPALIKUMU ATKĀRTOTU IZMANTOŠANU: VECIEM DŽEMPERIEM, T-KREKLIEM, KLEITĀM UN CITIEM AUDUMIEM, PĀRVĒRŠOT TOS FUNKCIONĀLOS, PĪTOS GROZOS.

Grozu vīšana

IETEICAMAIS VECUMS: 7+

ILGUMS: 120–180 MINŪTES

SAREŽĢĪTĪBAS LĪMENIS: VIDĒJS LĪDZ AUGSTS

DARBNĪCAS NOSLĒGUMĀ SKOLĒNI:

- MĀCĒS PĀRVEIDOT NOLIETOTUS TEKSTILIZSTRĀDĀJUMUS FUNKCIONĀLOS PĪTOS OBJEKTOS;
- PRATĪS PIELIETOT PAMATA PĪŠANAS TEHNIKAS, IZMANTOJOT ALTERNATĪVUS MATERIĀLUS;
- IZPRATĪS UPCYCLING UN APRITES DIZAINA PRINCIPUS;
- ATTĪSTĪS SMALKO MOTORIKU UN TELPISKO UZTVERI;
- REFLEKTĒS PAR TO, KĀ ATKRITUMU MATERIĀLI VAR KĻŪT PAR VĒRTĪGIEM RESURSIEM.

Grozu vīšana

Padomi

- **GRIEZ VIENĀDA PLATUMA STRĒMELES.** TAS NODROŠINA VIENMĒRĪGU UN STABILU PĪŠANU.
- **UZTURI VIENMĒRĪGU SPRIEJOJUMU.** PĀRĀK CIEŠI SAVILKTS MATERIĀLS DEFORMĒ FORMU, PĀRĀK VAĻĪGS PADARA GROZU NESTABILU.
- **RŪPĪGI NOSTIPRINI PAMATNI.** TĀ NOSAKA GROZA STABILITĀTI.
- **PLĀNO KRĀSU IZVIETOJUMU.** SAKĀRTO AUDUMUS PIRMS DARBA, LAI IEGŪTU PĀRDOMĀTU RAKSTU.
- **IZMANTO KNAIBLES STIEPĻU APSTRĀDEI.** DROŠI NOSTIPRINI UN PASLĒP ASĀS MALAS.
- **PLĀNO GROZA IZMĒRU.** VIDĒJI VIENAM GROZAM NEPIECIEŠAMI 2–4 APĢĒRBI.
- **IZVĒLIES PIEMĒROTU STIEPLES BIEZUMU.** PĀRĀK PLĀNAS BŪS NESTABILAS, PĀRĀK BIEZAS BŪS GRŪTI FORMĒJAMAS.

Soli pa solim

1. VIENAM GROZAM NEPIECIEŠAMI APTUVENI TRĪS APĢĒRBI. IZKLĀJ TOS UZ STABILAS VIRSMAS UN IZGRIEZ CILINDRISKĀS DAĻAS. PIEMĒRAM, T-KREKLS DOD VIENU CILINDRU NO KORPUSA, SAVUKĀRT DŽEMPERIS AR GARĀM PIEDURKNĒM – TRĪS (KORPUSS + ABAS PIEDURKNES).

2. SAGRIEZ KATRU CILINDRU APTUVENI 3 CM PLATĀS STRĒMEĻĒS, KĀ REDZAMS ATTĒLĀ.

Soli pa solim

3. NO KATRAS CILINDRISKĀS DAĻAS IZVEIDO VIENU NEPĀRTRAUKTU STRĒMELI. SĀC AR GRIEZUMU AUGŠĒJĀ MALĀ

4. SAVIENO STRĒMELES, KĀ PARĀDĪTS ATTĒLĀ, LAI IZVEIDOTU VIENU GARU NEPĀRTRAUKTU JOSLU.

Soli pa solim

5. PĒDĒJĀ STRĒMEĻĒ VEIC GRIEZUMU, KĀ PARĀDĪTS ATTĒLĀ.

6. SATIN KATRU KRĀSU ATSEVIŠĶĀ KAMOLĀ – TAS ATVIEGĻOS DARBU UN NOVĒRSĪS SAMEZGĻOŠANOS.

Soli pa solim

- 7.** NOGRIEŽ 6 STIEPLES: 5 VIENĀDA GARUMA UN VIENU AP-
MĒRAM PAR TREŠDAĻU ĪSĀKU.

- 8.** IZVIETO STIEPLES, KĀ PARĀDĪTS ATTĒLĀ.

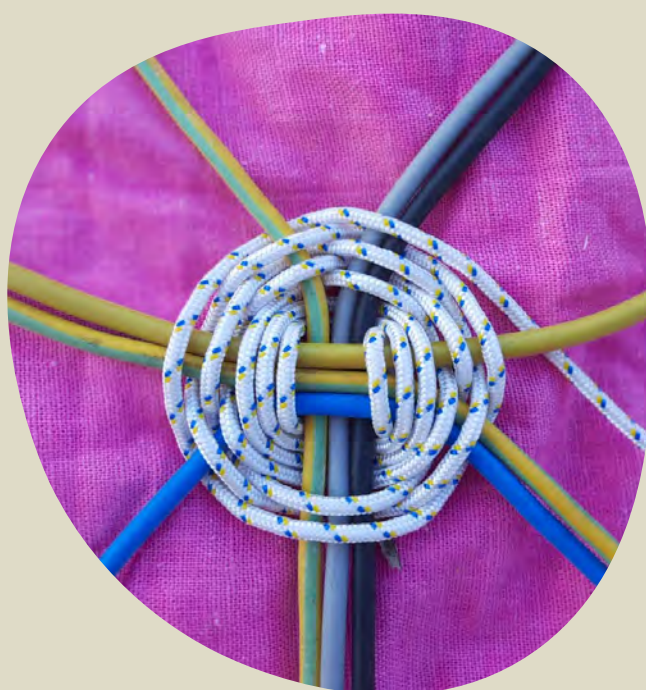

Soli pa solim

9. SASIEN VISAS STIEPLES KOPĀ AR AUKLU.

10. TURPINI PĪT, LĪDZ STIEPLES IR STINGRI NOSTIPRINĀTAS UN VEIDO STABILU PAMATNI.

Soli pa solim

11. PIESTIPRINI AUDUMA STRĒMELI AR MEZGLU VAI DIEGU.

12. TURPINI PĪT, LĪDZ SASNIEGTS VĒLAMAIS PAMATNES IZMĒRS

Soli pa solim

- 13.** JA NEPIECIEŠAMS, PIEVIENO NĀKAMO AUDUMA STRĒMELI, SASIENOT MEZGLU.

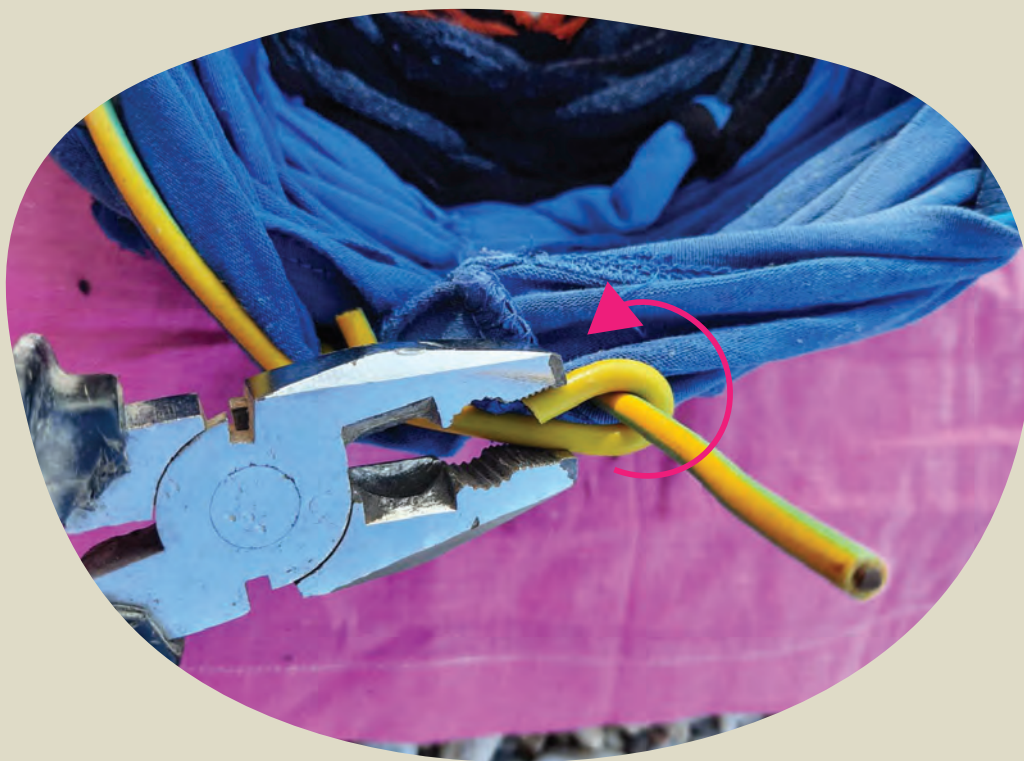

- 14.** SALIEC STIEPLES UZ AUGŠU UN VIENMĒRĪGI IZVIETO, TURPI-
NOT PĪT LĪDZ VAJADZĪGAJAM AUGSTUMAM.

Soli pa solim

- 15.** SALIEC ATLIKUŠĀS STIEPLES GAR MALU UN AR KNAIBLĒM APTIN TĀS AP BLAKUS ESOŠAJĀM.

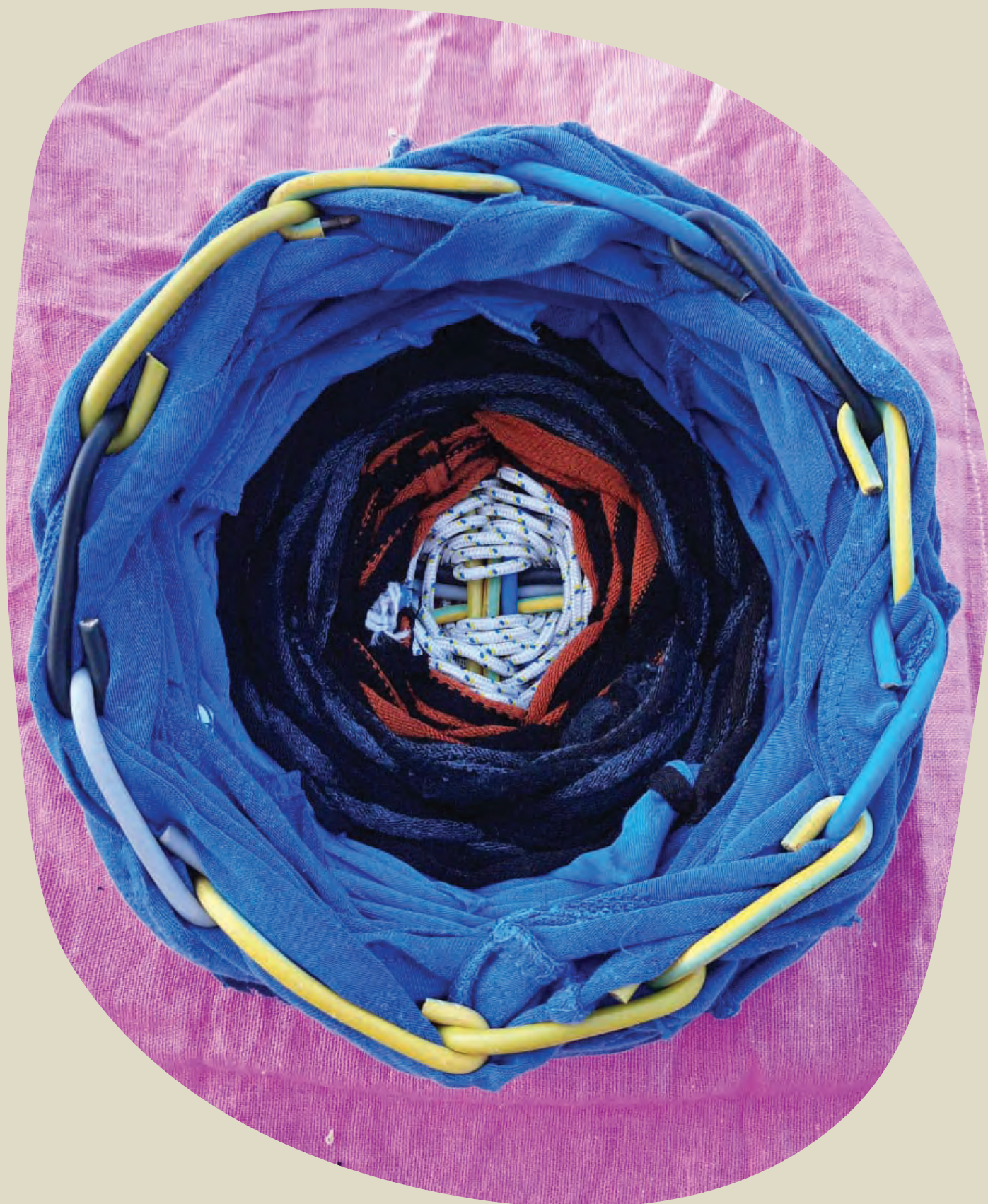

- 16.** ATKĀRTO PROCESU, LĪDZ VISAS STIEPLES IR NOSTIPRINĀTAS UN MALA PABEIGTA.

Soli pa solim

17. TAVS PĀRSTRĀDĀTĀ AUDUMA GROZS IR GATAVS UN PIEMĒROTS IKDIENAS LIETOŠANAI!

Nepieciešamie materiāli

TEKSTILMATERIĀLI

- 2–4 TĪRI APĢĒRBI (T-KREKLI, BIKSES, SVĀRKI)
- VĒLAMS KOKVILNA VAI BIEZĀKI SINTĒTISKIE AUDUMI (IZVAIRĪTIES NO ĻOTI STAIPĪGIEM TRIKOTĀŽAS IZSTRĀDĀJUMIEM)

KONSTRUKCIJAS MATERIĀLI

- 6 STIEPLES (5 VIENĀDA GARUMA + 1 APMĒRAM PAR 1/3 ĪSĀKA)
- PLĀNA AUKLA VAI VIRVE (PAMATNES NOSTIPRINĀŠANAI)
- PLĀNĀKS DIEGS (PĒC IZVĒLES, STRĒMEĻU SAVIENOŠANAI)

INSTRUMENTI

- ASAS ŠĶĒRES
- KNAIBLES (STIEPĻU LOCĪŠANAI UN NOSTIPRINĀŠANAI)
- MĒRLENTE VAI LĪNĒĀLS
- MARĶIERIS (PĒC IZVĒLES, GRIEŠANAS LĪNIJU IEZĪMĒŠANAI)

SAGATAVOŠANA

- AUDUMI IZMAZGĀTI UN IZŽĀVĒTI
- STRĒMELES SAGATAVOTAS UN ATŠĶETINĀTAS
- STIEPLES NOGRIEZTAS VAJADZĪGAJĀ GARUMĀ
- DARBA VIRSMA AIZSARGĀTA

DROŠĪBA UN PABEIGŠANA

- PĀRLIECINIES, KA VISI STIEPĻU GALI IR IELOCĪTI UZ IEKŠU
- PĀRBAUDI, VAI KONSTRUKCIJA IR STABILA PIRMS LIETOŠANAS
- UZRAUGI JAUNĀKOS DALĪBNIEKUS, LIETOJOT ŠĶĒRES VAI KNAIBLES

Refleksijas jautājumi

- **KĀ VECO TEKSTILIZSTRĀDĀJUMU PĀRVEIDOŠANA MAINĪJA TAVU SKATĪJUMU UZ ATKRITUMIEM?**
- **KĀDAS PRASMES BIJA VISSVARĪGĀKĀS, LAI PABEIGTU GROZU?**
- **AR KĀDIEM IZAICINĀJUMIEM TU SASKĀRIES PĪŠANAS PROCESĀ?**
- **KĀ UPCYCLING VEICINA ILGTSPĒJĪGU DZĪVESVEIDU?**
- **KĀ ŠO TEHNIKU VARĒTU IZMANTOT CITIEM MATERIĀLIEM, KAS PARASTI TIEK IZMESTI?**

Noslēguma pārdomas

PĪŠANA NO PĀRSTRĀDĀTIEM TEKSTILIZSTRĀDĀJUMIEM IR VAIRĀK NEKĀ VIENKĀRŠA ROKDARBU AKTIVITĀTE — TĀ IR PRAKTISKA ILGTSPĒJAS, MATERIĀLU IZPRATNES UN RADOŠAS PROBLĒMU RISINĀŠANAS IZPĒTE. PĀRVĒRŠOT IZMESTUS AUDUMUS FUNKCIONĀLOS PRIEKŠMETOS, DALĪBNIEKI IEMĀCĀS SASKATĪT VĒRTĪBU MATERIĀLOS, KAS CITĀDI TIKTU UZSKATĪTI PAR ATKRITUMIEM.

ŠIS PROCESS ATTĪSTA PACIETĪBU, SMALKO MOTORIKU, TELPISKO UZTVERI UN CIEŅU PRET TRADICIONĀLAJĀM AMATNIECĪBAS TEHNIKĀM. VISSVARĪGĀKAIS, KA TAS PALĪDZ MAINĪT DOMĀŠANU: ATKRITUMI VAR KĻŪT PAR RESURSU, UN VIENKĀRŠI MATERIĀLI VAR PĀRTAPT PAR KO NOZĪMĪGU UN NODERĪGU.

Darbnica

Cianotipija

DARBS AR CIANOTIPIJU IR KĀ NELIELS BRĪNUMS - KATRA IZGAISMOŠANA ATKLĀJ KAUT KO NEGAIDĪTU. GAISMA, LAIKS UN VIENKĀRŠAS DABAS FORMAS SAVIENOJAS, RADOT DZILI ZILUS ATTĒLUS, KAS VIENLAIKUS ŠĶIET GAN ZINĀTNISKI, GAN MAĢISKI.

Cianotipija

IETEICAMAIS VECUMS: NO 10 GADIEM
ILGUMS: 120 MINŪTES (PLUS ŽŪŠANAS LAIKS)
GRŪTĪBAS LĪMENIS: VIDĒJS

DARBNĪCAS BEIGĀS SKOLĒNI SPĒS:

- **IZSKAIDROT GAISMJUTĪGU FOTOGRAFISKO PROCESU PAMATPRINCIPUS;**
- **DROŠI SAGATAVOT UN UZKLĀT CIANOTIPIJAS ŠĶĪDUMU (PIEAUGUŠĀ UZRAUDZĪBĀ);**
- **KONTROLĒT EKSPOZĪCIJAS LAIKU UN NOVĒROT SAULES GAISMAS IETEKMI;**
- **SASAISTĪT MĀKSLINIECISKO EKSPERIMENTĒŠANU AR ZINĀTNISKIEM JĒDZIENIEM (GAISMA, ĶĪMIJA, UV REAKCIJA);**
- **IZVĒRTĒT, KĀ VĒSTURISKĀS FOTOGRAFĪJAS TEHNIKAS SAISTĀS AR ILGTSPĒJĪGU MĀKSLAS PRAKSI**

Padomi

- **SAGATAVO ĶĪMISKĀS VIELAS IEPRIEKŠ**

STRĀDĀJOT AR JAUNĀKIEM SKOLĒNIEM, SAGATAVO ŠĶĪDUMUS JAU IEPRIEKŠ. SKAIDRI MARKĒ TRAUKUS UN PIRMS DĀRBA IZSKAIDRO DROŠĪBAS NOTEIKUMUS.

- **UZKLĀJ VIENMĒRĪGU SLĀNI**

PĀRLIECINIES, KA ŠĶĪDUMS UZ PAPIĀRA VAI AUDUMA TIEK UZKLĀTS VIENMĒRĪGI. NEVIENMĒRĪGS PĀRKLĀJUMS VAR RADĪT SVĪTRAS UN NEVIENMĒRĪGU REZULTĀTU.

- **ŽĀVĒ TUMSĀ**

PĀRKLĀTAJIEM MATERIĀLIEM JĀŽŪST TUMŠĀ VIETĀ. PAT NETIEŠA GAISMA VAR SĀKT REAKCIJU PRIEKŠLAICĪGI.

- **KONTROLĒ EKSPOZĪCIJAS LAIKU**

EKSPOZĪCIJAS ILGUMS IR ATKARĪGS NO SAULES INTENSITĀTES. SPILGTI SAULAINĀ DIENĀ VAR PIETIKT AR 5–15 MINŪTĒM, BET AP- MĀKUŠĀ LAIKĀ TAS VAR BŪT ILGĀKS. MUDINI SKOLĒNUS RŪPĪGI VĒROT KRĀSAS IZMAIŅAS.

- **RŪPĪGI NOSKALO**

NOSKALOŠANA ŪDENĪ IR BŪTISKA, LAI ATKLĀTU ATTĒLU UN AP- TURĒTU ĶĪMISKO REAKCIJU. NEPIETIEKAMA SKALOŠANA VAR IZ- RAISĪT ATTĒLA DZELTĒŠANU.

- **UZGLABĀŠANA**

PĒC IZŽŪŠANAS DARBUS UZGLABĀ IZVAIROTIES NO TIEŠIEM SAULES STARIEM. CIANOTIPIJAS IR SALĪDZINOŠI STABILAS, BET ILGSTOŠA UV STARU IEDARBĪBA VAR TĀS BOJĀT.

- **DROŠĪBA**

PĀRLIECINIES, KA SKOLĒNI LIETO CIMDUS UN IZVAIRĀS NO SAS- KARES AR ACĪM UN MUTI. VIENMĒR UZRAUGI DARBU AR ĶĪMISKĀM VIELĀM. NEĻAUJ ĒST UN DZERT DARBA ZONĀ.

Soli pa solim

1. SAGATAVO GAISMJUTĪGO ŠĶĪDUMU*

ŠĶĪDUMS A:

IZŠĶĪDINI 25 G AMONIJA DZELZS CITRĀTA 100 ML DESTILĒTA ŪDENS.

ŠĶĪDUMS B:

IZŠĶĪDINI 10 G KĀLIJA FERICIANĪDA 100 ML DESTILĒTA ŪDENS.
ABŪS ŠĶĪDUMUS UZGLABĀ TUMŠĀS PUDELĒS.

TIEŠI PIRMS LIETOŠANAS SAJAUČ VIENĀDĀS DAĻĀS ŠĶĪDUMU A UN B

(PIEMĒRAM, 10 ML + 10 ML).

*ŠIE ŠĶĪDUMI DAŽĀDĀS VALSTĪS VAR BŪT PIEEJAMI AR ATŠĶIRĪGIEM NOSAUKUMIEM VAI ZĪMOLIEM.

Soli pa solim

2. PĀRKLĀJ PĀPĪRU VAI AUDUMU

STRĀDĀ VĀJĀ APGAISMOJUMĀ (APTUMŠOTĀ TELPĀ VAI SARKANĀ/DZELTENĀ GAISMĀ).

AR SŪKLĪTI VAI MAIGU, PLATU OTU VIENMĒRĪGI UZKLĀJ SAGATAVOTO ŠĶĪDUMU UZ PĀPĪRA VAI AUDUMA.

CENTIES IZVAIRĪTIES NO SVĪTRĀM VAI PLEĶIEM- KLĀJ PLĀNĀ, VIENMĒRĪGĀ KĀRTĀ.

ĻAUJ PILNĪBĀ NOŽŪT TUMŠĀ VIETĀ - VĒLAMS VAIRĀKAS STUNDAS VAI PA NAKTI.

Soli pa solim

3. VEIDO KOMPOZĪCIJU

NOVIETO IZVĒLĒTO OBJEKTU VAI FOTO NEGATĪVU TIEŠI UZ SAGATAVOTĀS VIRSMAS.

4. JA IZMANTO PLAKANUS OBJEKTUS (PIEMĒRAM, AUGUS VAI FOTO NEGATĪVUS), UZLIEC VIRSŪ STIKLA PLĀKSNĪ, LAI TIE CIEŠI PIEGUĻ VIRSMAI.

Soli pa solim

5. EKSPONĒ UV GAISMĀ

IZNES SAGATAVOTO KOMPOZĪCIJU ĀRĀ VAI IZMANTO UV LAMPU. EKSPOZĪCIJAS LAIKS IR ATKARĪGS NO GAISMAS INTENSITĀTES:

- TIEŠĀ SAULES GAISMĀ: 5–20 MINŪTES
- MĀKOŅAINĀ LAIKĀ VAI AR UV LAMPU: LĪDZ 30 MINŪTĒM EKSPOZĪCIJAS LAIKĀ APGAISMOTĀS VIETAS IEGŪS PELĒCĪGI ZILU TONI.

6. JA IZMANTO PLAKANUS OBJEKTUS, PIEMĒRAM, ZIEDUS VAI CAURSPĪDĪGUS MATERIĀLUS, UZLIEC VIRSŪ STIKLA PLĀKSNI, LAI TIE CIEŠI PIEKĻAUTOS PAPĪRAM.

Soli pa solim

- 7.** PĒC EKSPOZĪCIJAS UZMANĪGI SKALO PAPIĒRU ŪDENĪ 5–10 MINŪTES. ATTĒLAM ATTĪSTOTIES, NEEKSPONĒTĀS VIETAS IZSKALOJAS, ATSTĀJOT BALTU VAI GAIŠI ZILU FONU, SAVUKĀRT EKSPONĒTĀS VIETAS PAKĀPENISKI KĻŪST TUMŠI ZILAS (PRŪSIJAS ZILĀ TONĪ).

LAI IEGŪTU INTENSĪVĀKU UN PIESĀTINĀTĀKU KRĀSU, DARBU ĪSLAICĪGI VAR IZSKALOT ŪDENRAŽA PEROKSĪDA ŠĶĪDUMĀ (150–200 ML UZ 10 L ŪDENS).

PĒC TAM VĒLREIZ NOSKALO TĪRĀ ŪDENĪ UN ATSTĀJ NOŽŪT.

Soli pa solim

8. ATSTĀJ PAPIĀRU NOŽŪT UZ LĪDZENAS VIRSMAS TUMŠĀ VIETĀ. NĀKAMO 24–48 STUNDU LAIKĀ ZILAIS TONIS KĻŪS INTENSĪVĀKS UN DZIĻĀKS.

Nepieciešamie materiāli

KĪMISKĀS VIELAS

- DZELZS (III) AMONIJA CITRĀTS
- KĀLIJA FERRICIANĪDS (K₃FE (CN) 6)
- DESTILĒTS ŪDENS
- ŪDENRAŽA PEROKSĪDS
- TUMŠA STIKLA PUDELES (ŠĶĪDUMU UZGLABĀŠANAI)
- MĒRCILINDRI VAI ŠĻIRCES

UZKLĀŠANAS PIEDERUMI

- OTAS VAI PUTU OTAS
- MAISĪŠANAS TRAUKS (NE NO METĀLA)
- PAPIĀRA DVIEĻI
- GALDA VAI CĪTAS VIRSMAS PĀRKLĀJUMS (PLĒVE, VASKADRĀNA)

APDRUKAS VIRSMAS

- AKVAREĻU PAPIĀRS (IETEICAMS)
- KOKVILNAS AUDUMS (PĒC IZVĒLES)

OBJEKTI EKSPOZĪCIJAI

- LAPAS, ZIEDI, SPALVAS, UTML. DEKORATĪVI OBJEKTI AR IZTEIKTU SILUETU
- IEPRIEKŠ SAGATAVOTI SILUETA TRAFARETI - BURTĪ, APVEIDI, UTT.
- CAURSPĪDĪGI OBJEKTI
- FOTO NEGATĪVI VAI IZDRUKAS UZ CAURSPĪDĪGAS PLĒVES (PĒC IZVĒLES)

EKSPOZĪCIJA UN ATTĪSTĪŠANA

- PIEEJA TIEŠAI SAULES GAISMAI VAI UV LAMPAI
- LĪDZENA VIRSMA VAI DĒLIS
- CAURSPĪDĪGA AKRILA PLĀKSNE VAI STIKLS
- SKAVAS VAI SVARI (OBJEKTU NOSTIPRINĀŠANAI)
- TRAUKS AR ŪDENI VAI IZLIETNE (SKALOŠANAI)

DROŠĪBA

- CIMDI
- PRIEKŠAUTS
- PIEAUGUŠO UZRAUDZĪBA (STRĀDĀJOT AR BĒRNIEM)

Refleksijas jautājumi

KĀ SAULES GAISMA IETEKMĒ GALA ATTĒLU?

KĀDAS ATŠĶIRĪBAS NOVĒROJI STARP ĪSU UN ILGU EKSPOZĪCIJAS LAIKU?

KĀ CIANOTIPIJA SAVIENO MĀKSLU UN ZINĀTNI?

KĀPĒC, STRĀDĀJOT AR ĶĪMISKĀM VIELĀM, IR SVARĪGI IEVĒROT DROŠĪBAS NOTEIKUMUS?

KĀ ŠĪ VĒSTURISKĀ TEHNIKA ATŠĶIRAS NO MŪSDIENU FOTOGRAFĪJAS?

Noslēguma pārdomas

CIANOTIPIJA IR UNIKĀLA ATTĒLU RADĪŠANAS METODE, KURĀ SASTOPAS MĀKSLA UN ZINĀTNE. TĀ IEPAZĪSTINA DALĪBNIKUS AR VIENU NO AGRĪNĀKAJĀM FOTOGRAFĪJAS TEHNIKĀM, VIENLAIKUS AICINOT EKSPERIMENTĒT AR GAISMU, LAIKU UN DABAS FORMĀM. KATRS NOSPIEDUMS IR NEPAREDZAMS. TO IETEKMĒ SAULES INTENSITĀTE, EKSPOZĪCIJAS ILGUMS UN IZMANTOTIE MATERIĀLI.

ŠIS PROCESS ATTĪSTA PACIETĪBU, NOVĒROŠANAS SPĒJAS UN ZINĀTKĀRI. TAS PARĀDA, KA RADOŠUMS VAR RASTIES NO VIENKĀRŠIEM ELEMENTIEM: PAPIĀRA, GAISMAS, ŪDENS UN DABAS. VISBEIDZOT, CIANOTIPIJA ATKLĀJ PROCESA SKAISTUMU, ATGĀDINOT, KA ATKLĀJUMI BIEŽI RODAS TIEŠI EKSPERIMENTĒJOT.

Darbnīca

Antotipija

ANTOTIPIJA IR VIDEI DRAUDZĪGS, NĒTOKSISKS FOTOGRĀFIJAS PROCESS, KURĀ TIEK IZMANTOTI NO AUGIEM IEGŪTI GAISMAS JUTĪGI PIGMENTI, LAI RADĪTU SMALKUS, ĪSLAICĪGUS ATTĒLUS.

ATŠĶIRĪBĀ NO TRADICIONĀLĀS FOTOGRĀFIJAS VAI CIANOTIPIJAS, ŠĪ TEHNIKA PILNĪBĀ BALSTĀS UZ DABĪGĀM KRĀSVIELĀM UN SAULES GAISMU, PADAROT TO PAR VIENU NO ILGTSPĒJĪGĀKAJĀM ATTĒLU RADĪŠANAS METODĒM.

Antotipija

IETEICAMAIS VECUMS: 7+

ILGUMS: 60–90 MINŪTES SAGATAVOŠANAI + ILGS EKSPOZĪCIJAS LAIKS (STUNDAS VAI DIENAS)

SAREŽĢĪTĪBAS LĪMENIS: IESĀCĒJS

DARBNĪCAS NOSLĒGUMĀ SKOLĒNI:

- **IZPROT, KĀ AUGU PIGMENTI LAIKA GAITĀ REAĢĒ UZ SAULES GAISMU;**
- **IEGŪST UN PIELIETO DABISKOS PIGMENTUS FOTOGRĀFISKU ATTĒLU VEIDOŠANAI;**
- **SALĪDZINA DAŽĀDUS AUGU PIGMENTUS UN TO VIZUĀLOS REZULTĀTUS;**
- **ATTĪSTA PACIETĪBU UN NOVĒROŠANAS PRASMES ILGSTOŠĀ PROCESĀ;**
- **REFLEKTĒ PAR ĪSLAICĪGUMA JĒDZIENU MĀKSLĀ UN ILGTSPĒJĀ.**

Padomi

- **AUDZINI PACIETĪBU.** REZULTĀTI BIEŽI IR MAIGI UN GAIŠI. ŠIS PROCESS BALSTĀS UZ NOVĒROŠANU UN PACIETĪBU, NEVIS TŪLĪTĒJU EFEKTU.
- **IZVĒLIES PIGMENTUS RŪPĪGI.** TUMŠĀKI AUGI (OGAS, SPINĀTI, SARKANIE KĀPOSTI, KURKUMA) DOD IZTEIKTĀKUS REZULTĀTUS.
- **UZKLĀJ VIENMĒRĪGU SLĀNI.** NEVIENMĒRĪGS PĀRKLĀJUMS RADĪS PLANKUMAINUS ATTĒLUS.
- **KONTROLĒ EKSPOZĪCIJAS LAIKU.** LAIKS ATKARĪGS NO LAIKAPSTĀKĻIEM UN SEZONAS (NO STUNDĀM LĪDZ VAIRĀKĀM DIENĀM).
- **PIEŅEM ĪSLAICĪGUMU.** ATTĒLI AR LAIKU IZBALĒ. TAS IR LIELISKS VEIDS, KĀ RUNĀT PAR ILGTSPĒJU UN MATERIĀLU DZĪVES CIKLU.
- **DARBA ORGANIZĀCIJA KLASĒ.** JAUNĀKIEM SKOLĒNIEM PIGMENTUS SAGATAVO IEPRIEKŠ UN DOD SKAIDRAS INSTRUKCIJAS.

Soli pa solim

- 1. IZVĒLIES UN SAGATAVO AUGU MATERIĀLU.** PIEMĒRAM:
BIETES – ROZĀ/VIOLETS
SPINĀTI – ZAĻŠ
KURKUMA – ŠPILGTI DZELTENS
OGAS – VIOLETS/ZILS
SARKANIE KĀPOSTI – VIOLETS/ZILS
SĪPOLU MIZAS – SARKANS/BRŪNS
SAGRIEZ MATERIĀLU MAZOS GABALIŅOS.

Soli pa solim

- 2. IEGŪSTI KRĀSU**, SABLENDĒJOT AUGU MATERIĀLU AR NĒLIE-
LU ŪDENS VAI SPIRTA DAUDZUMU.
IZFILTRĒ CAUR SIETU VAI AUDUMU, IEGŪSTOT VIENDABĪGU
ŠĶIDRUMU.

Soli pa solim

- 3.** UZKLĀJ KRĀSU UZ PAPIĀRA VĀJĀ APGAISMOJUMĀ. ĻAUJ PILNĪBĀ NOŽŪT TUMŠĀ VIETĀ.

- 4.** IZVIETO OBJEKTUS (LAPAS, ZIEDUS, STIKLA PRIEKŠMETUS, TRAFARETUS, UTML.) UZ PAPIĀRA VAI AUDUMA. PLAKANOS UN VIEGLOS OBJEKTUS PĀRKLĀJ AR STIKLU, LAI TIE PALIKTU VIETĀ.

Soli pa solim

5. NOVIETO SAULĒ UZ VAIRĀKĀM STUNDĀM VAI DIENĀM. ATKLĀTĀS VIETAS IZBALĒS, BET NOSEGTĀS PALIKS TUMŠĀKAS.

Soli pa solim

6. NOŅEM OBJEKTUS – REDZĒSI IZVEIDOJUŠOS ATTĒLU.

PIEZĪME:

ANTOTIPIJAS ATTĒLI NAV NOTURĪGI UN AR LAIKU IZBALĒ.

Nepieciešamie materiāli

PIGMENTI:

- SVAIGI AUGI (SPINĀTI, OGAS, KĀPOSTI U.C.)
- BLENDERIS VAI PIESTA
- TRAUČIŅI
- SMALKS SIETIŅŠ VAI AUDUMS

DRUKA:

- BIEZS PAPĪRS
- OTAS VAI SŪKLĪŠI
- AIZSARGVIRSMA

EKSPOZĪCIJA:

- CAURSPĪDĪGI ATTĒLI
- DABAS OBJEKTI (ZIEDI, SPALVAS, UTT.)
- STIKLS
- SAULES GAISMA

PAPILDUS:

- ŪDENS
- PAPĪRA DVIELI
- ŽĀVĒŠANAS VIETA
- PRIEKŠAUTS

Refleksijas jautājumi

- **KĀPĒC ATTĒLI AR LAIKU IZBALĒ?**
- **KĀ DAŽĀDI AUGI IETEKMĒ REZULTĀTU?**
- **KO ŠĪ TEHNIKA MĀCA PAR ILGTSPĒJU?**
- **KĀDA LOMA PROCESĀ IR PACIETĪBAI?**
- **KĀ ŠĪ METODE MAINA SKATĪJUMU UZ FOTOGRĀFIJU?**

Noslēguma pārdomas

ANTOTIPIJA AICINA PALĒNINĀT TEMPU UN VĒROT GAISMAS UN KRĀSAS PĀRVĒRTĪBAS. ATŠKIRĪBĀ NO TŪLĪTĒJIEM PROCESIEM, ATTĒLI VEIDOJAS PAKĀPENISKI, ATTĪSTOT PACIETĪBU UN UZMANĪBU.

ATTĒLU TRAUŠLUMS UN IZBALĒŠANA UZSVER MATERIĀLU UN DABAS PROCESU ĪSLAICĪGUMU. TAS MĀCA, KA NE VISS IR RADĪTS, LAI SAGLABĀTOS MŪŽĪGI, UN KA SKAISTUMS VAR PASTĀVĒT ARĪ PĀREJOŠUMĀ.

ŠĪ TEHNIKA PIEDĀVĀ DZIĻI ILGTSPĒJĪGU PIEEJU ATTĒLU RADĪŠANAI, IZMANTOJOT TIKAI AUGUS UN SAULES GAISMU, KUR GALVENAIS IR EKSPERIMENTS, NOVĒROJUMS UN RADOŠAIS PROCESS.

Ilgtspēja un ētiska attieksme pret materiāliem

**DARBS AR DABAS MATERIĀLIEM PRASA ATBILDĪBU UN RŪPĪBU.
TRASH-ART PIEEJA VEICINA CIENPILNU ATTIEKSMI PRET VIDI, NO-
DROŠINOT, KA RADOŠĀS PRAKSES NEKAITĒ EKOSISTĒMĀM.**

VĀC APZINĀTI

VĀC TIKAI TĀDUS MATERIĀLUS, KAS IR BAGĀTĪGI PIEEJAMI UN JAU DA-
BISKI NOKRITUŠI (PIEMĒRAM, LAPAS, SAUSĀ ZĀLE, ZARI, KOKU MIZAS).
IZVAIRIES NO AIZSARGĀJAMU VAI RETU AUGU VĀKŠANAS.

ŅEM TIKAI TIK, CIK NEPIECIEŠAMS

VĀC NELIELOS DAUDZUMOS - TIK, CIK NEPIECIEŠAMS DARBNĪCAI.
MUDINI SKOLĒNUS DOMĀT PAR APZINĀTU UN ATBILDĪGU RESURSU
IZMANTOŠANU.

CIENI VIETĒJĀS EKOSISTĒMAS

NETRAUCĒ DZĪVOTNES, NEIZRAUJ AUGUS BEZ IEMESLA UN NEBOJĀ
KOKUS VAI AUGSNI. IEVĒRO VIETĒJOS NOTEIKUMUS, ĪPAŠI PARKOS UN
AIZSARGĀJAMĀS TERITORIJĀS.

NEATSTĀJ PĒDAS

PĀRLIECINIES, KA PĒC MATERIĀLU VĀKŠANAS NETIEK ATSTĀTI ATKRI-
TUMI. RĀDI PIEMĒRU ATBILDĪGAI RĪCĪBAI UN RŪPĒM PAR VIDI.

PĀRVĒRT ĒTIKU PAR SARUNU

IZMANTO MATERIĀLU VĀKŠANU KĀ MĀCĪBU IESPĒJU. UZDOD
SKOLĒNIEM JAUTĀJUMUS:

- *KAS "PIEDER" DABAS RESURSIEM?*
- *KĀ MĒS VARAM IZMANTOT DABU, TAI NEKAITĒJOT?*
- *KĀDA IR ATŠĶIRĪBA STARP ILGTSPĒJĪGU IZMANTOŠANU UN EKSPLU-
ATĀCIJU?*

Papildus resursi

ŠIE RESURSI PIEDĀVĀ IEDVESMU, PĒTĪJUMUS UN PRAKTISKUS RĪKUS MĀKSLAS, ILGTSPĒJAS UN VIDES IZGLĪTĪBAS JOMĀ.

MĀKSLA UN ILGTSPĒJA

ECOARTSPACE

[HTTPS://ECOARTSPACE.ORG](https://ecoartspace.org)

ART WORKS FOR CHANGE

[HTTPS://WWW.ARTWORKSFORCHANGE.ORG](https://www.artworksforchange.org)

CREATIVE CLIMATE LEADERSHIP

[HTTPS://CREATIVECLIMATE.ORG](https://creativeclimate.org)

CREATIVE CARBON SCOTLAND

[HTTPS://CREATIVECARBON.SCOT](https://creativecarbon.scot)

KULTŪRA UN KLIMATS

BRITISH COUNCIL – CULTURE & CLIMATE CHANGE

[HTTPS://WWW.BRITISHCOUNCIL.ORG/ARTS/CULTURE-DEVELOPMENT/CLIMATE-CHANGE](https://www.britishcouncil.org/arts/culture-development/climate-change)

UNESCO – CULTURE & CLIMATE CHANGE

[HTTPS://EN.UNESCO.ORG/THEMES/CULTURE/CLIMATE-CHANGE](https://en.unesco.org/themes/culture/climate-change)

IZGLĪTĪBA UN VIDE

PROJECT DRAWDOWN

GREEN SCHOOLS ALLIANCE

THE CENTER FOR ECOLITERACY

GREEN SCHOOLS ALLIANCE

[HTTPS://WWW.GREENSCHOOLSALLIANCE.ORG](https://www.greenschoolsalliance.org)

THE CENTER FOR ECOLITERACY

[HTTPS://WWW.ECOLITERACY.ORG](https://www.ecoliteracy.org)

MĀKSLA, ZINĀTNE UN STEAM

STEAM EDUCATION RESOURCES

[HTTPS://WWW.STEAMPORAL.COM](https://www.steamportal.com)

SCIENCE & ART MAGAZINE (LEONARDO / MIT PRESS)

[HTTPS://WWW.LEONARDO.INFO](https://www.leonardo.info)

ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

UNITED NATIONS – SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

[HTTPS://SDGS.UN.ORG/GOALS](https://sdgs.un.org/goals)

IETEIKUMS IZMANTOŠANAI:

PEDAGOGI TIEK AICINĀTI IZMANTOT ŠOS RESURSUS IEDVESMAI, STUNDU PLĀNOŠANAI UN PROFESIONĀLAJAI ATTĪSTĪBAI. TIE PIEDĀVĀ PIEMĒRUS, PĒTĪJUMUS UN PRAKTISKUS RĪKUS ILGTSPĒJAS INTEGRĒŠANAI MĀKSLAS PRAKSĒ.

Radīts caur praktisku darbošanos.
Izzināts kopā ar bērniem.

ŠĪ PUBLIKĀCIJA IR IZSTRĀDĀTA EIROPAS SAVIENĪBAS ERASMUS+ PROGRAMMAS IETVAROS.

PROJEKTA NOSAUKUMS: **TRASH-ART**

PROGRAMMA: **ERASMUS+ KA2**

PROJEKTA NUMURS: **2024-1-LV01-KA210-VET-000244372**

Co-funded by
the European Union

FINANSĒ EIROPAS SAVIENĪBA. TOMĒR PAUSTIE UZSKATI UN VIEDOKĻI IR TIKAI AUTORA(-U) UZSKATI UN VIEDOKĻI UN NE VIENMĒR ATSPoguĻO EIROPAS SAVIENĪBAS VAI VALSTS IZGLĪTĪBAS UN ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRAS (VIAA) UZSKATUS UN VIEDOKĻUS. NE EIROPAS SAVIENĪBU, NE PIEŠĶĪRĒJU IESTĀDI (VIAA) NEVAR SAUKT PIE ATBILDĪBAS PAR TIEM.

**PUBLIKĀCIJA PIEEJAMA DIGITĀLĀ UN DRUKĀTĀ FORMĀTĀ.
ATĻAUTA REPRODUCĒŠANA IZGLĪTĪBAS UN NEKOMERCIĀLIEM MĒRĶIEM, NORĀDOT AVOTU.**

PROJEKTA PARTNERI:

PĒTERA ROZENBERGA CĒSU PILSĒTAS MĀKSLAS SKOLA (LATVIJA)

VIMODO (KIPRA)

VISIT AGIASOS (GRIEKIJA)

VISIT AGIASOS

© 2026 TRASH-ART PROJEKTA PARTNERI